

Til: Fakultetsstyret

Sakstype: D-sak

Møtesaksnr.:

Møtenr.

Møtedato: 21. april 2023

Notatdato: 12.04.2023

Arkivsaksnr.:

Saksbehandler: Julianne Krohn-Hansen, Camilla Chausse, Rasmus Gelting Andresen

Strategiske satsinger 2024-28

Strategiske satsinger 2024-28 skal etterfølge fakultetets faglige prioriteringer (FPIII, 2019-23) og er et viktig virkemiddel for å nå målene i HF's strategi 2030. HF's strategiske satsinger er allerede behandlet i fakultetsstyret i flere runder. Se styresaker:

- [8. april 2022](#)
- [23. september 2022](#)
- [9. desember 2022](#)

I dette notatet vil vi gi en oversikt over strategiske satsinger, forslag til tiltak og sammenhengen mellom dem. Som vedlegg følger en grundigere presentasjon av de enkelte delene i strategiske satsinger, så langt arbeidet med dem har kommet p.t.

Fire hovedspor i strategiske satsinger

Arbeidet med strategiske satsinger er organisert i fire spor, men der alle har samme overordnede målsetning.

- HF digital – digitalisering i forskning og utdanning
- Det grønne sporet – klima og miljø i forskning og utdanning
- Prosjekt helhet - utdanningssatsing
- Utlysning av prosjektmidler – forskning og utdanning

Til sammen vil dette utgjøre fakultetets strategiske satsinger 2024-28. Selv om disse sporene henger tett sammen har det vært hensiktsmessig å dele opp arbeidet i disse underprosjektene, bl.a. for å sikre en grundig behandling av temaene og utforming av relevante tiltak. De ulike delene i strategiske satsinger har vært jobbet med og jobbes med på ulike måter, og med litt ulik tidsplan. I neste fase av arbeidet, etter fakultetsstyrets møte i april, må de ulike tiltakene ytterligere konkretiseres, de må koordineres for å sikre sammenheng og det må prioriteres mellom tiltak.

De fire sporene griper inn i og styrker hverandre, og tiltak og virkemidler innen forskning og utdanning vil kobles på tvers for på best mulig måte å bidra til at fakultetet når sine strategiske mål. Tiltak fra Det grønne sporet og fra HF digital vil være inkludert både i utdanningssatsingen Prosjekt helhet og i utlysningene av prosjektmidler.

Tiltak under de strategiske satsingene vil omfatte hele bredden av fakultetets virksomhet, utdanning, forskning og formidling, og involvere alle institutter og ansatte. For at fakultetet skal lykkes med de strategiske satsingene kreves det både en koordinert og styrt innsats, og at de ansatte engasjerer og involverer seg. Ledelse og engasjement er nødvendig både for å identifisere utfordringer og løsninger, for å prioritere og gjennomføre tiltak.

HF digital – digitalisering i forskning og utdanning

Dette arbeidet startet tidlig, og i september 2022 ble forslaget fra en arbeidsgruppe lagt frem for fakultetsstyret. I dette forslaget ligger det tiltak knyttet til både utdanning og forskning, og kompetanseheving på tvers av hele organisasjonen. Fakultetet har startet arbeidet med å forberede implementering av tiltak, både gjennom etablering av en ny ressursenhet Humit – senter for digital utvikling på HF, videreføring av HF Studio og gjennom et forprosjekt for integrering av digital kompetanse i fakultetets studieprogrammer.

Instituttene er nå i gang med kartlegging av hvordan fagspesifikk digital kompetanse kan integreres i fakultetets studieprogrammer, etter anbefaling fra arbeidsgruppen for digitaliseringssatsingen. Tiltaket bidrar til å styrke studieprogrammernes relevans og attraktivitet og harmoniserer godt med målene i Prosjekt helhet.

HF digital har et sett med foreslåtte tiltak rettet mot både utdanning og forskning. Sentralt i denne delen er også kompetanseheving hos fakultetets ansatte og en styrking av fakultetets rådgivnings- og utviklingstilbud, som en konsekvens av ambisjonene om fagspesifikk digital kompetanse i utdanningen og bruk av digitale metoder i forskning.

Digitalisering og forskning er ikke bare koblet sammen ved bruk av digitale metoder for bedre og/eller annen forskning. Fakultetet skal også ha som ambisjon å forske på det digitale samfunnet og konsekvenser av og forutsetninger for det digitale skiftet. Denne delen av digitaliseringssatsingen skal ivaretas gjennom kunngjøring og tildeling av midler til forskningssatsinger og må også komme til uttrykk gjennom utdanningene våre.

Tiltakene i HF digital ble diskutert i fakultetsstyret 23. september 2022.

Se vedlegg til saken

- Arbeidsgruppas forslag til tiltak, september 2022

Det grønne sporet - klima og miljø i forskning og utdanning

Klima, miljø og det grønne skiftet er åpenbart en av vår tids største utfordringer. Med et grønt spor i de strategiske satsingene ønsker HF å bidra til å svare på denne samfunnsutfordringen med utgangspunkt i humanioras kompetanseområder. Målet er et HF som er styrket på de områdene satsingen gjelder. Det er et premiss at effekten av satsingen skal leve ut over femårsperioden.

Et utgangspunkt for det grønne sporet er å bygge videre på arbeid som allerede er igangsatt på fakultetet. En kartlegging av emner, studietilbud, forskningsprosjekter, masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger de siste tre årene viser at HF har mye å bygge på. Satsingen må også forholde seg til andre initiativer på UiO, som klima- og miljøstrategien, Bærekrafthuset og de tverrfaglige satsingene UiO Demokrati, UiO Klima og miljø og UiO Livsvitenskap.

En arbeidsgruppe er nedsatt for å utarbeide et forslag til satsingen på klima og miljø i forskning og utdanning. Arbeidsgruppen består av representanter fra ledergruppene ved alle HFs institutter og har utarbeidet et notat med forslag til hvordan det grønne sporet kan se ut som er vedlagt denne saken. Arbeidsgruppens notat dannet grunnlaget for diskusjon i HFs ledersamling 13. april, og det følger en muntlig orientering om innspillene fra ledersamlingen i dette møtet.

Arbeidsgruppen foreslår både fellestiltak på fakultetsnivå, tiltak som vil inngå i utdanningssatsingen Prosjekt helhet, og egne tiltak knyttet til forskningsaktivitet og formidling. Det vil ikke være en egen utlysning av prosjektmidler under Det grønne sporet, men større forskningsprosjekter knyttet til det grønne skiftet kan søke til utlysningen av midler til forskningssatsinger (se nedenfor).

Se også vedlegg til saken:

- Det grønne sporet - klima og miljø. Notat fra arbeidsgruppe

Prosjekt helhet - utdanningssatsing

Prosjekt helhet er utviklet i samråd med undervisningsledernetverket og har sitt utgangspunkt i store utfordringer på studiesiden ved HF; lav rekruttering til flere fag, synkende studiepoengsproduksjon over flere år og høyt frafall. Studentenes helse og trivselsundersøkelse (SHOT) viser utfordringer knyttet til studentenes læringsmiljø. HF har også utfordringer knyttet til arbeidsrelevans. Utsynsmeldingen hevder at Norge har en overkapasitet av kandidater fra humaniora og at de er mer mistilpasset i arbeidslivet. Prosjektet har definerte mål og tiltak på tre nivåer: porteføljenivå, programnivå og undervisningsnivå.

At fakultetet nå legger inn en betydelig andel av de strategiske satsingene til å løfte utdanningene våre gir en unik anledning til å gjøre nødvendige endringer for å gjøre studiene våre mer relevante og attraktive for motiverte og kvalifiserte søkere, men også for nye søkergrupper. Fornyelse, helhet, sammenheng og progresjon, men også fleksibilitet er sentrale stikkord. Tiltakene skal bidra til bedre mottak av nye studenter og en styrket innsats for å gi studentene grunnleggende ferdigheter og faglig-sosial tilhørighet.

Både Det grønne sporet og HF digital er integrert i Prosjekt helhet. Studentene våre etterlyser hvordan de kan gi sitt bidrag til det grønne og det digitale skiftet gjennom studier ved HF. Det grønne sporet og HF digital skal være tydelig integrert i utdanningssatsingen for å gjøre HFs studier attraktive for nye søkere og gi studentene våre fagspesifikke, relevante og oppdaterte kvalifikasjoner for å lykkes i arbeidslivet. Instituttene vil kunne søke støtte til å realisere tiltak som er foreslått i HF Digital og Det grønne sporet gjennom utlysning av prosjektmidler til utdanningssatsingen.

Se vedlegg til saken:

- Beskrivelse av Prosjekt helhet

Utlysning av prosjektmidler - forskning og utdanning

I de tidlige diskusjonene av strategiske satsinger ga fakultetsstyret tilslutning til en kombinasjon av styrte satsinger (klima/miljø og digitalisering) og en åpning for initiativer og prosjektforslag fra

institutter eller fagmiljøer. Det sistnevnte ivaretas gjennom én utlysning av midler til forskningssatsinger og én utlysning av midler til utdanningssatsinger. Kunngjøringene bygger på erfaringer fra tildelingen av midler til forsknings- og utdanningssatsinger i Faglige prioriteringer III (FPIII).

Forskningssatsinger

Utlysningen av midler til forskningssatsinger skal fange opp prosjekter relatert til klima- og miljøutfordringer og det digitale skiftet, i tillegg til prosjekter som kan bidra til å løse andre store samfunnsutfordringer eller på annen måte knytter seg til mål i fakultetets strategiske plan. Det må i hvert enkelt tilfelle også vurderes hvordan studenter på ulike nivåer kan bidra inn i forskningsprosjektene ved å knytte praksisemner og/eller enkeltstudenter til forskningsprosjektene.

Satsningene skal ha potensial for å bli et varig bidrag til HF's forskningsportefølje. Det kan søkes om danning av forskergrupper eller utvikling av eksisterende forskergrupper eller fagmiljø. Tverrfaglighet, sterke samarbeidskonstellasjoner og nye samarbeidsformer, både innenfor og utenfor akademia, vil telle positivt. Prosjektaktivitetene skal være forskningsbasert, nyskapende og av høy kvalitet. Det er åpent for prosjekter med ulike mål, innretning og størrelse, men alle satsinger må være tydelig forankret i strategi HF 2030.

Utdanningssatsinger

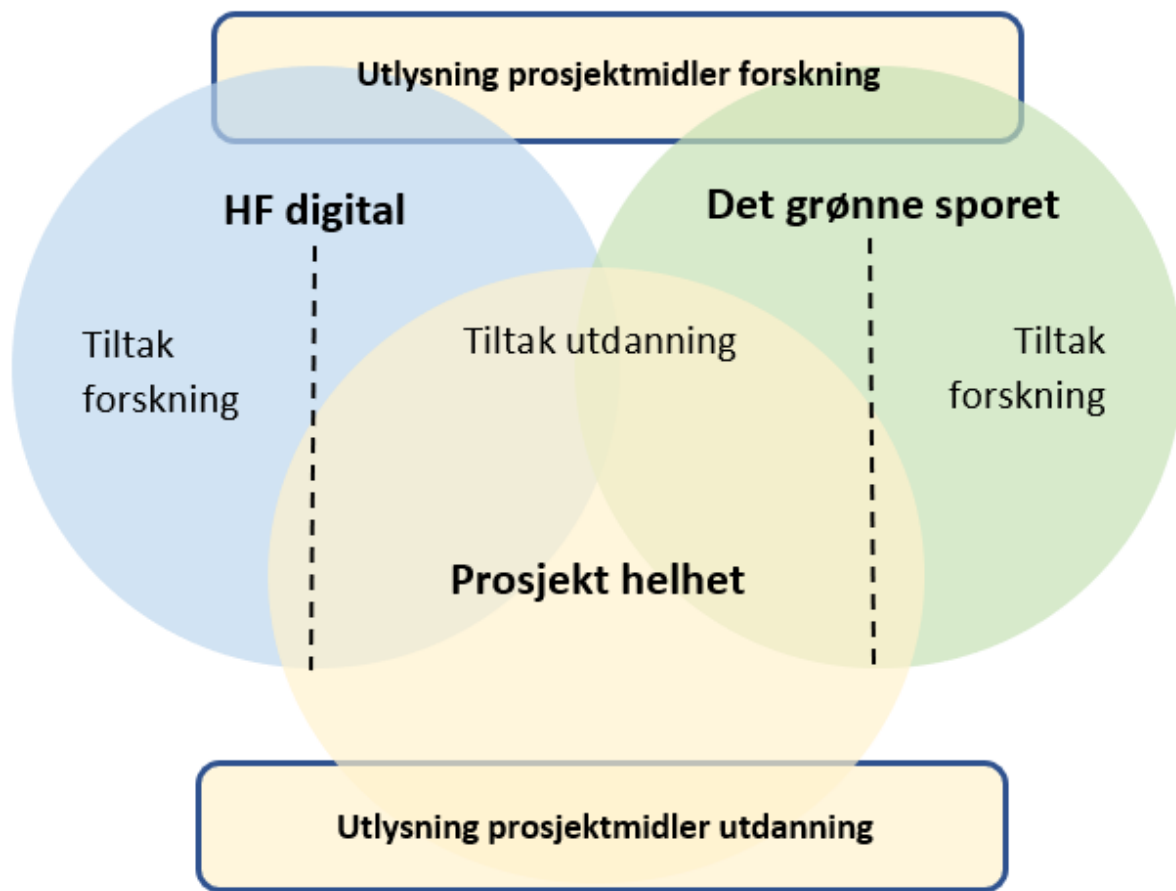
Utlysning av midler til utdanningssatsingen foreslås innrettet på en annen måte enn forskningssatsingene, rett og slett fordi andre faktorer er styrende for all utvikling og innovasjon i denne delen av virksomheten. I utkastet til kunngjøringstekst foreslås det derfor at det er instituttene som søker samlet om hvilke tiltak/prosjekter fagmiljøene søker å iverksette.

Utlysningen skal fange opp nyskapende prosjekter og tiltak relatert til hovedmålsetningen i Prosjekt helhet; at HF's studieportefølje blir mer attraktiv for flere motiverte studenter, at de skal fullføre studiene, at de skal trives i studentperioden og at de har relevante kunnskaper og ferdigheter, blant annet relatert til det grønne og det digitale skiftet, når de kommer ut i arbeidslivet.

Prosjekt helhet og arbeidsgruppene for Det grønne sporet og for HF Digital foreslår en rekke tiltak som kan bidra til å fremme målet for satsingen. Alle tiltakene kan ikke iverksettes på alle instituttene. Av samme grunn er det i utformingen av utlysningen lagt vekt på at instituttene må få anledning til å utforme helheten av tiltak i samspill med egne pågående revisjoner og strategier for utdanningene. Det forventes dog at instituttene iverksetter tiltak på alle nivåene som er definert i Prosjekt helhet, Det grønne sporet og HF Digital.

Se vedlegg til saken:

- Skisse til utlysning av utdanningssatsinger og Skisse til utlysning av forskningssatsinger

Modellen illustrerer sammenhengen mellom de ulike delene i strategiske satsinger.

- Utdanningstiltak under HF digital og under Det grønne sporet, vil supplere tiltak under prosjekt helhet og til sammen utgjøre utdanningsdelen av strategiske satsinger.
- Utllysning av prosjektmidler til utdanningsprosjekter vil være et sentralt tiltak i Prosjekt helhet.
- Både HF digital og Det grønne sporet vil ha flere ulike tiltak knyttet til utdanning og tiltak knyttet til forskning.
- Det vil ikke være egne utlysninger av prosjektmidler til forskning under HF digital eller Det grønne sporet. Større prosjekter innenfor disse temaene må søke til utlysningen av midler til forskningsprosjekter.
- Utllysning av prosjektmidler til forskning vil også være åpen for forskningssatsinger som er knyttet til andre mål og utfordringer i fakultetets strategiske plan.

Økonomi

Fakultetsstyret har gitt sin tilslutning til at det settes av inntil 100 millioner til de strategiske satsingene i femårsperioden 2024-28. Det er det samme beløpet som til faglige prioriteringer 2019-23. Det betyr at fakultetet har 20 millioner pr. år i fem år fom. 2024. Det er viktig at disse midlene ikke bidrar til økt mindreforbruk på enhetene og fakultetet samlet.

Det har vært et bevisst valg å ikke reservere beløp til de fire delene i strategiske satsinger, men at det er de konkrete tiltakene som vil avgjøre fordelingen av penger.

Langt fra alle tiltakene er konkretisert nok nå til at styret kan få en presis og detaljert oversikt over kostnadene. Flere av tiltakene vil i liten grad kreve penger for gjennomføring, mens noen tiltak krever betydelige tildelinger.

Prosjekt helhet

Det vil settes av ressurser til fellestiltak i form av støtte til tiltak som gjelder alle instituttene og som fordrer koordinering på fakultetsnivå. Det vil innebære både noen administrative ressurser og eventuelle behov for kunnskapsinnhenting (det kan gjelde potensielle søkere, studenter eller arbeidsgivere mm). Behovet for koordinering og fellestiltak vil bli tydeligere når instituttene har utformet sine søknader om midler til utdanningsatsinger.

HF digital

Kompetanseheving vil langt på vei kunne løses gjennom samarbeid med UB og med de ressursene som finnes hos Humit og HF studio. Integrering av digital kompetanse vil kreve en del arbeid, men ikke så mange penger. Digitaliseringsatsingen skal ha en faglig leder som delvis frikjøpes. I tillegg er det foreslått en del tiltak som skal følges opp av Humit og som vil kreve at de disponerer et årlig driftsbudsjett. Det kan også være aktuelt å styrke Humit ved å forskuttere en tilsetting som finansieres med midler fra strategiske satsinger.

Det grønne sporet

Satsingen på klima og miljø innebærer tiltak som involverer hele fakultetets virksomhet og på alle nivåer. På utdanningsiden vil tiltakene koordineres med Prosjekt helhet og integreres i instituttens planer og drift. På forskningssiden vil en vesentlig del av satsingen ligge i utlysningen av midler til forskningssatsinger. I tillegg kan det bli behov for midler til samlokalisering og drift.

Synliggjøring og samfunnskontakt er en viktig del av satsingen. Her foreslås blant annet midler til administrativ innsats og professor II-stillinger. Særlig i en oppstartsfase trengs et ekstra trykk for å koordinere innsatsen, og det foreslås derfor også at det settes av noe midler til administrativ støtte til dette.

Prosjektmidler

Utlysning av prosjektmidler til forskning og utdanning er det enkelttiltaket der de fleste pengene i strategiske satsinger vil fordeles. Forskningsprosjekter er dyre, og med en ambisjon om at dette skal være satsinger så foreslås det noen få, relativt store prosjekter, heller enn mange små. I utkastet til kunngjøring av midler til forskningssatsinger er det tentativt skrevet inn en ramme på 6-10 mill. pr. prosjekt. og 4-6 prosjekter totalt. Utdanningsatsingene vil som nevnt ha en annen utforming, og her foreslås det å sette en ramme på inntil 5 millioner til utdanningsatsinger per institutt for en femårsperiode.

Årlige driftsmidler

For å ivareta helheten og sikre en hensiktsmessig fleksibilitet i oppfølging av strategiske satsinger gjennom perioden 2024-28, så anbefales det at det settes av et årlig budsjett som ikke er fordelt på

de ulike sporene, men som kan benyttes der man ser behov for styrking eller det utvikles nye ideer og tiltak.

Strategiske satsinger skal bidra til at fakultetet når målene i strategi 2030, og skal innebære et løft og en endring både for forskning og utdanning. Ressursbruken må være hensiktsmessig og balansert og det vil etterstrebes en likevekt mellom forskningsdelen og utdanningsdelen i strategiske satsinger.

Veien videre

Etter fakultetsstyrets diskusjon vil det bli jobbet videre med å justere strategiske satsinger iht. de tilbakemeldingene styret gir. Tiltak vil konkretiseres og koordineres på tvers av de ulike sporene.

I fakultetsstyret i juni vil det legges fram en overordnet plan for tiltak og virkemidler i de strategiske satsingene og anslag over hva de ulike delene vil koste. Styret vil bli bedt om å vedta de strategiske satsingene og utlysning av prosjektmidler til forskning og utdanning, og tildeling av midler høsten 2023.

Vedlegg:

1. HF digital. Forslag til tiltak fra arbeidsgruppe, FS 23. september 2022
2. Det grønne sporet – klima og miljø. Notat fra arbeidsgruppe
3. Prosjekt helhet. Beskrivelse av utdanningssatsingen.
4. Skisse til utlysning av midler til utdanningssatsinger
5. Skisse til utlysning av midler til forskningssatsinger